

Egy történetet kétféle szemszöghől

A Kolibri Színházban bemutatott **KETTŐS:JÁTÉK** alkotói közül **TASNÁDI ISTVÁN** író és **VIDOVSKY GYÖRGY** rendező nem először dolgozott együtt. Első közös munkájuk, a szintén a Kolibri Színházban készített *Cyber Cyrano* 2011-ben elnyerte a legjobb ifjúsági előadás Üveghegy-díját, illetve a kritikusok díját. Hasonlóképp sikeres volt a Bárka Színházban bemutatott *East Balkán*, amely a 2012-es kaposvári Gyermekek- és Ifjúsági Színházi Biennálén kapott díjat, valamint a kritikusok is jelölték a legjobb ifjúsági előadás díjára, akárcsak legutóbb a *kettős:játékot*, amelynek készítésében íróként **JELI VIKTÓRIA** is részt vett. Velük beszélgettünk **SÁNDOR L. ISTVÁN**.

MUNKAMÓDSZEREK

– *Kialakult már valamiféle metódus a közös munkában, vagy mindig másként dolgoztok?*

VIDOVSKY GYÖRGY: Az, hogy miképp dolgozunk, az anyagtól is függ. A *Cyber Cyrano* például egy talált történet volt: egy magyar iskolában megtörtént internetes átverést dolgoztunk fel. Erre klasszikus módon készültünk fel: kimentünk Istvánnal abba az iskolába, ahol megtörtént az eset, találkoztunk a kamaszokkal, akik részt vettek benne. Nagyon személyes beszélgetéseket folytattunk velük – egészen addig, amíg a szülők le nem állítottak bennünket, mondván, hogy hagyjuk békén a gyerekeket, ne tépjük fel a régi sebeket. De akkor már úgy éreztük, hogy tudunk eleget a történetekről, és ami még hiányzott, azt kipótolta az írói fantázia, így született meg végül a darab.

– *Ez már István dolga volt?*

VIDOVSKY GYÖRGY: Igen, ő írta meg a szöveget, de előtte rengeteget beszélgettünk, sok mindent előre tisztáztunk – például, hogy hány szereplője legyen a darabnak, miről szóljanak a jelenetek. Aztán a kész szöveg még a próbák során is alakult, kerültek bele új részletek, a színészek is improvizáltak, amiket István jelenetkévé pofozott. Bár a Kolibrin hagyományosabb kőszínházi körülmények között dolgozunk, de sok mindent megőriztünk abból a nyitottabb metódusból, ahogy a diákszínházi előadások vagy a független produkciók készülnek.

– *Gondolom, ez fokozottabban érvényes az East Balkánra, amit még a Bárkán csináltatok, és a kamaszkorból alig kinőtt szereplők játszottak benne.*

TASNÁDI ISTVÁN: Persze. A West Balkán tragédia kapcsán kezdtünk el beszélgetni egymással, nemcsak Gyurival, hanem az előadásban szereplő srácokkal, lányokkal is. Én is hoztam bizonyos jeleneteket, de nagyon sok minden improvizációk alapján született. Volt, amikor ehhez csak a témát adtam, máskor meg azt néztük meg, hogy mit tudnak kezdeni a színészek egy általam írt jelenettel, amit aztán szűkítettünk, majd hozzáraktunk...

VIDOVSKY GYÖRGY: Az *East Balkán* legtöbb jelenetét interjúkból, blogbejegyzésekből raktuk össze, meg abból a rengeteg improvizációból, amit a színészekkel csináltunk, akik a témához kapcsolódó saját történeteiket is leírták. Ezeket is újraírtuk, és beleillesztettük a darabba.

A SIKET LÁNY

– *És honnan jött a kettős:játék ötlete?*

TASNÁDI ISTVÁN: Vidovszky Gyurival rendszeresen összeülünk, hogy mi legyen a következő munkánk. Most is ez történt, hogy számba vettük azokat a témákat, amelyek igazán érdekelnek bennünket. Vagy azt éreztük róluk, hogy frissek, benne vannak a levegőben, érdemes lenne foglalkozni velük, és a fiatalokat is érdekelhetik, még számukra sem lerágott csont... Két évvel ezelőtt, amikor erről beszélgettünk, még a menekültválság tűnt ilyen friss, izgalmas kérdésnek. Akkor meg is beszélgettünk, hogy nagyjából ki legyen az új darab főszereplője, milyen utat járjon be...

VIDOVSKY GYÖRGY: Gyakorlatilag egy ebéd alatt összeraktuk a Mózárban a darab történetvázát. Emellett a *kettős:játék* történetéhez az is hozzátartozik, hogy a Kolibri Színház, ahová az előadás készült, sok más színházzal együtt részt vesz egy sokéves nemzetközi együttműködésben, a Platform Shift+-ban, ahol az a feladatunk négy éven keresztül – most már féldőben tartunk –, hogy olyan darabokat hozzunk létre, amelyek az internettel, a közösségi oldalakkal, a digitális világgal foglalkoznak. Akár úgy, hogy ez is a darabok témája, akár úgy, hogy formai megoldások révén kerülnek bele az előadásokba.

Mindehhez hozzákapcsolódott egy személyes motiváció is. Az egyik unokahúgom ugyanis súlyosan nagyothalló, mondhatni, hogy siket. Régóta terveztem, hogy valamilyen módon foglalkozom ezzel a témával, mert azt vettem észre – most 18 éves –, hogy amióta facebookozni kezdett, azóta sokkal jobban kivirult az élete. Ott ugyanis teljesen egyenrangú

Nizsai Dániel, Császár Réka *Fotó:* Mestyán Marcell

lehet a többiekkel, hiszen írni, olvasni tökéletesen tud, így ugyanazokat a dumákat nyomja, mint mások, ő is fényképeket közöl magáról, és lett egy csomó új barátja. Pedig addig sem élt elzárt életet, mert integrált iskolába járt, azaz hallókkal együtt tanult. Most mégis azt éreztem, hogy hirtelen megerősödött ez a kislány. Ez nagyon fontos élmény volt. A facebookról meg az internetről nagyon sok rossz dolog hangzik el: túl sokat használják a fiatalok, mindenféle hülyeségekkel van tele, és sok az átverés rajta, tehát nagyon kell vigyázni vele. Ehhez képest azt láttam, hogy az unokahúgom életére milyen pozitív hatással volt az internet. Ezért kezdtünk azon gondolkodni, hogy ebből a témából csináljunk darabot.

A MENEKÜLT FIÚ

– És ez hogy kapcsolódott a menekültválság témájához?

VIDOVSKY GYÖRGY: A siket lány történetéhez kerestünk egy másikat, hasonló történetet. Azt kutattuk, hogy miképp lehetne összehozni ezt a lányt valakivel, aki az interneten esetleg hasonlóképp rejti magát. Ugyanis a siket lány nem biztos, hogy elárulja magáról, hogy ő nem halló. És ez nem is derül ki róla az interneten, mert itt nem arról kell beszélni, hogy mi je nincsen az embernek, mitől különbözik másoktól – esetleg miben fogyatékos –, hanem arról, hogy miben jó, mitől érdekes. Az azonosulási pontokat így keresi mindenki a facebookon.

– És miért egy menekült fiú történetét illesztettétek a siket lány történetéhez?

VIDOVSKY GYÖRGY: Talán mindenki emlékszik rá, hogy 2015 márciusában – amikor Istvánnal a soron következő darabról beszélgettünk – tele volt az ország mindenféle kékszínű plakátokkal,

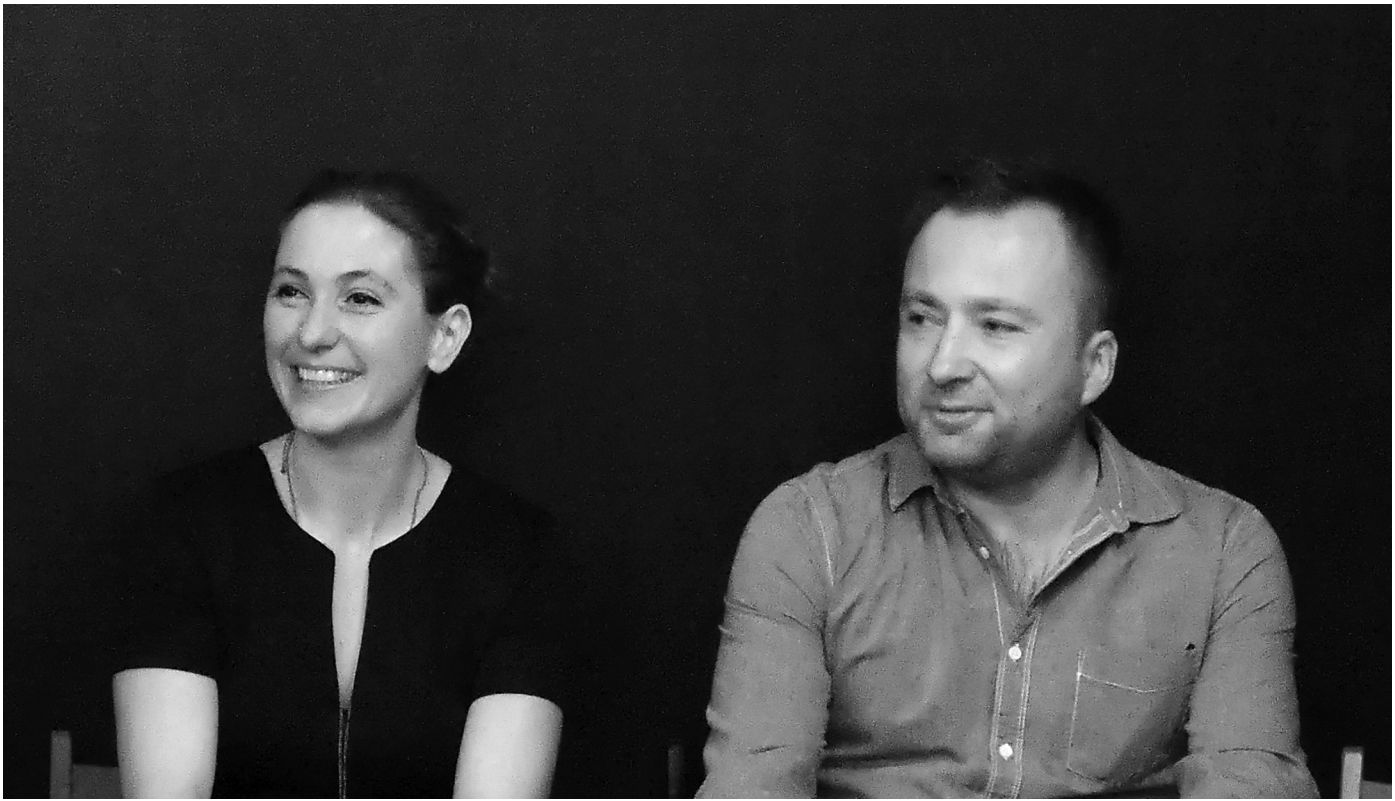
hogy mi lesz majd, ha jönnek az idegenek, akik elvehetik a magyarok munkáját, és esetleg még a kultúránkat sem tartják tiszteletben. Azt éreztük, hogy erre valahogy reagálni kell. Ezért gondoltunk egy menekült fiúra a történet másik főszereplőjeként. Ő ugyanúgy, mint a siket lány, nem mondja el magáról az interneten, hogy menekült, mert ha ezt tenné, akkor bizonyára rosszul fogadnák az emberek, hiszen ez elég nagy bélyeget jelent manapság. Miközben nem feltétlenül tehet róla, hogy neki ez a sors jutott.

– Mert sokan az előítéleteik alapján ítélnének róla, s nem az alapján, hogy milyen ember valójában.

VIDOVSKY GYÖRGY: Az előítéletek működésére jó példa az, hogy sokakban felháborodást váltott ki, hogy a menekültek egy része okostelefonnal járja a világot. Többnyire ez az egyetlen tárgy, amitől semmiképp nem akarnak megválni, hisz ez az egyetlen dolog, aminek segítségével kapcsolatban tudnak maradni az otthoniakkal, és közben tájékozódási eszközként is tudják használni. És nem azért, mert álmenekültek, akik csak turistáskodnak a világban...

TASNÁDI ISTVÁN: Amikor egy idő után már a menekültekről szólt minden, akkor arra is gondoltuk, hogy dobjuk el az egész témát. De úgy éreztük, hogy nem szabad elgyávulni. Inkább úgy kell feldolgozni a témát, ahogy más nem teszi meg.

VIDOVSKY GYÖRGY: Mindez 2015 nyarán történt, amikor tömegek váraкоztak a Keleti pályaudvaron. Ekkor a menekültkérdés hirtelen teljesen más szintre került át. És kezdtünk mi is felébredni a nagy-nagy álmainkból, és arra kényszerülni, hogy egyre pontosabban fogalmazzunk. Megpróbáltunk úgy beszélni a kérdésről, hogy ne váljunk semmiféle politikai zászlóshajóvá, mert igazán nem ez a feladata az ifjúsági színháznak. Inkább

Jeli Viktória és Tasnádi István *Fotó: Palotás Ágnes*

az emberi történetet kerestük a témában, hogy a probléma emberi oldalát próbáljuk megragadni.

– Ez mit jelent pontosan?

VIDOVSKY GYÖRGY: Például azt, hogy kutakodásaink közben István találkozott annak az intézetnek a vezetőjével, ahol a kiskorú menekülteket tartották Magyarországon. Erről igazán senki sem tud, mert nem ezzel volt tele a híradó, de ezrével érkeztek Magyarországra kiskorúak, akik nem tudták, hogy hol vannak a szüleik. Vagy meghaltak, vagy elvesztették, elhagyták őket menet közben. Sok minden történhetett velük. Fóton azt várták, hogy mi lesz majd velük. Szerintem ezek borzalmas sorsok. Egyszerűen fölfoghatatlan, hogy mi járhat egy ilyen gyereknek a fejében. Nyolc-tíz évesektől voltak ott tizennyolc évesekig. Arra gondoltunk, hogy valahogy azt kellene láttatni, hogy ezek a gyerekek ugyanolyanok, mint azok a fiatalok, akik nézni fogják az előadást. Ugyanúgy rengeteg értéket hordoznak magukban, hasonló az érdeklődési körük is, csomó mindenben hasonlítanak azokra, akikkel találkoznak útközben vagy az interneten.

KÉT ÍRÓ, KÉT TÖRTÉNET

TASNÁDI ISTVÁN: Azt éreztük, hogy ezeket a kapcsolódási pontokat azzal is megerősíthetjük, ha egy darabba és egy előadásba hozzuk össze egy menekült fiú és egy budapesti lány történetét. A menekült téma efféle megközelítésével egyáltalán nem találkozhattunk. Ezért is akartuk egymás mellé tenni a két párhuzamosan futó történetet. És ha már két darab alkot majd egyetlen előadást, akkor az is eszünkbe jutott, hogy ezt a két törté-

netet tényleg csináljuk is meg két különféle szempontból. Azaz legyen a két történetnek két írója is. Így jött a képbe Viki.

VIDOVSKY GYÖRGY: Mert úgy éreztük, hogy segítséget jelent egy női szempont bevonása a munkába, ezért kértük meg Vikit, hogy írja meg a lány történetét, Istvánra pedig a fiú története maradt.

– Van ilyen, hogy női szempont? Egy női író másképpen lát egy történetet? Mást bont ki belőle, mást fogalmaz meg benne? István másképpen írta volna meg a lány történetét?

JELI VIKTÓRIA: Minden bizonnyal, hiszen ő egy másik ember, más habitussal, személyiséggel. De nem hiszem, hogy létezik külön női és férfi írásmód. Én úgy gondolom, hogy írás közben az ember nem a nemével, hanem a személyiségével dolgozik. Persze az igaz lehet, hogy egy nő másként ragad meg vagy jár körül problémákat, mint egy férfi. Máshová fókuszál, eltérő szempontjai lehetnek. Épp ezért mindig jól működik, ha egy kollektív alkotói folyamatban (akár egy írói csapatban) van férfi és nő is.

– A kettős:játék esetében is számítottatok a színészek improvizációira?

TASNÁDI ISTVÁN: Nem, itt egy kész darabot olvastunk fel az olvasópróbán. Ilyen értelemben ez hagyományosabb módon készült. De a rendező időről időre megkapta a szöveget, már az első jelenet elkészülte után, hogy lássa, milyen lesz a darab, hogyan fognak beszélni a szereplők, milyenek lesznek a karakterek. Gyuri visszajelzett, hogy mindezzel tud-e együtt menni vagy sem. Voltak kérdései, kérései, sőt ötletei is. Például a Spam, Kuka, Szörccs karakterek tőle származnak, és nagyon jó, hogy ők megjelennek. Folyamatos kapcsolatot tartottunk a rendezővel, de azért a darab most önállóan készült.

– De azért a két írónak nyilván egyeztetnie kellett egymással.

Vidovszky György *Foto: archív*

JELI VIKTÓRIA: Fontos volt egyeztetnünk. Nagyon pontosan ki kellett találnunk, hogy a két szövegben mikor mi történik, csak így érhetett össze időről időre a két szál.

– **Sőt még az a kérdés is felmerül, hogy a kettős:játékot egy darabnak vagy két darabnak tekintjük-e.**

JELI VIKTÓRIA: Szerintem azon van a hangsúly, hogy ez egyetlen történetnek a két szemszögből történő ábrázolása. Működnek egymás nélkül is, de együtt adnak ki egy teljességet.

TASNÁDI ISTVÁN: És a két darab két különböző helyszínen is játszódik, de egy adott ponton összeér a kettő. Emellett van még egy trükk benne: Viki főszereplőjéről sokáig nem derül ki – még az előadásban sem –, hogy ő egy siket lány. Mert a virtuális térben valóban tökéletesen tud kommunikálni. Így lehet a társa a térben tőle eleinte messze létező menekült fiú. Azok a nézők, akik a fiú történetét nézik, egészen az utolsó harmadig bedőlnek ennek az illúzióknak – vele együtt.

VIRTUÁLIS TÉRBE ZAJLÓ MESE

JELI VIKTÓRIA: Nagyon fontos, hogy a darab jelentős része a virtuális térben játszódik, a szereplők egy videójátékban találkoznak. Ezért is könnyű a két főhősnek elrejtetni a titkát, hiszen a másik nem őt, hanem az avatárját látja. Vele beszélget, vele lép interakcióba: egy idealizált, tökéletesnek megalkotott virtuális bábbal, aminek nem sok köze van a hús-vér valósághoz. Ezért olyan megrázó számukra az igazi találkozás pillanata, a valósággal való szembesülés. Mert itt már nem egy videójáték egyik epizódja fut, hanem egy életpizód. Erre azonban csak a darab végén kerül sor, addig a játék ad keretet az interakcióik-

nak. Az előbb kérdezted, hogy mennyire volt fontos egyeztetnünk Istvánnal a megírás során. Ennek a bizonyos közös videójátéknak a két darabba történő elhelyezése szoros együttműködést igényelt. A szövegnek itt azonosnak kellett lennie, és a két történetben ugyanakkor kellett megjelennie.

TASNÁDI ISTVÁN: Ez a gyakorlatban úgy történt, hogy vagy Viki írta meg a közös jelenetet, amelyben mindkét főszereplő szerepel, majd átküldte nekem, és én átírtam az én karakterem megszólalásait. De volt, hogy én írtam meg a jelenetet, és Viki írta át a lány szövegeit. Ilyen értelemben félrevezető az, hogy az első darabot, a *Vándort* én írtam, a másikat, a *Daktit* pedig Viki, mert egymás darabjaiba is beleírtunk bizonyos szövegrészeket.

JELI VIKTÓRIA: Azon is sokat gondolkodtunk Istvánnal, hogy hogyan tudnánk a téma publicisztikai megközelítésének a veszélyeit elkerülni. Különösen akkor vált ez fontos kérdéssé, amikor élestedett a menekültválság. Mindenképpen szeretnénk volna leválasztani a történetet a napi hírek szintjéről. Ekkor támadt az a gondolatunk, hogy próbáljunk meg olyan archetípusokat beemelni a történetbe, amelyek a népmeséket is mozgatják. Azt reméltük, hogy így elemeltebben lehet majd beszélni a darabban taglalt problémákról, és így talán a kamaszokat is jobban fogja érdekelni. Mert nemcsak a gyerekek számára érdekes a mesei nyelv, hanem a kamaszok számára is. Ha nem így lenne, akkor nem hatnának rájuk a fantasyk, amelyek kicsit más formában, de mégis ugyanazokat az archetípusokat mozgatják, mint a mesék.

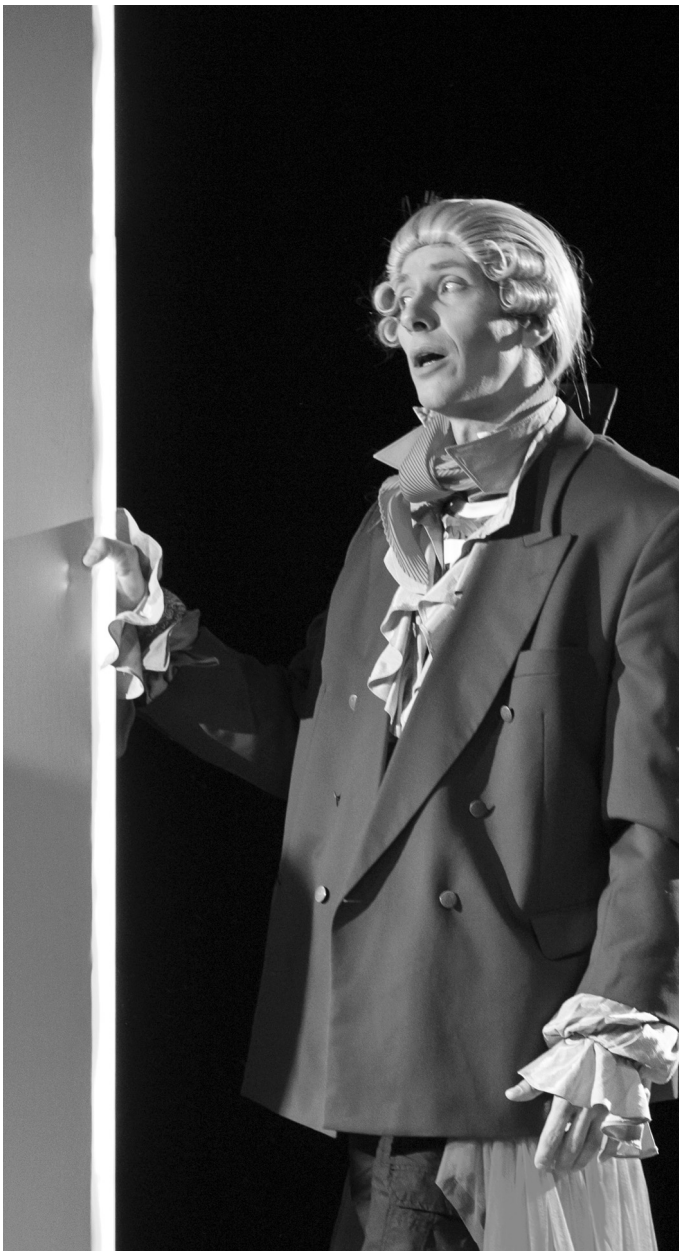
VIDOVSZKY GYÖRGY: Így van, mi gyakorlatilag egy virtuális térben zajló mesét játszottunk el. Ha úgy vesszük, ez egy modernkori mese. Képzeld el, hogy elindul egy vándor a világban, mondjuk a legkisebb fiú, és valahová el kell neki jutnia. Ugyanakkor van egy lány, aki viszont a héttoronyba van zárva. És őt ki kell onnan menekíteni. Csak egymásnak tudnak segíteni: legyőzni a veszélyeket, illetve kimenekíteni a másikat. Csak egymás pillérei lehetnek ebben a küzdelemben. Eközben mind a kettejüknek megvannak a maguk segítői, illetve ellenlábasai, mint a mesékben is. A fiúnak – akiről nem határoztuk meg, hogy pontosan honnan menekül – a segítője, ha úgy tetszik a dzsinnye, a Wifiman. Ő egy olyan hajléktalan figura, egy másik menekülő ember, akinek a közelében mindig van wifi jel. Free wifi. Ezért nagyon sokan követik őt... Talán ebből is érezni, hogy mennyire távol kerültünk azoktól a politikai felhangoktól, amelyek teljesen átítatták a menekültproblémát. Mindez talán abban is segített, hogy a fiú szimpatikus legyen. Hogy egy szerethető közegeben tudjon megjelenni a menekülő figurája.

A lánynak másfajta segítője van. Ő sajnos a negatív oldalt választja, mert sok félelem él benne a külvilággal kapcsolatban. Ezért ő a Hide applikációt fogadja barátjául. A Hide-mannek az a feladata hogy eltüntessen mindenkit az internetről – hide-oljon, azaz eltüntessen –, akivel a lánynak konfliktusa lesz. Így zárja be végül magát a héttoronyba, így marad teljesen egyedül...

MINDENKI CSAK A FÉL ELŐADÁST LÁTJA?

TASNÁDI ISTVÁN: A mese akkor fordul át a valóságba, amikor a menekült fiú a nézőkkel – a többi migránssal együtt – átmegy a kerítésen, átlép a nagytermet a külső tértől elválasztó kapun. Ekkor érkezünk meg egy kis lakajos budapesti lányszobába. Betrappolnunk ide negyvenen, akik addig kint egy sátorban néztük a menekült fiú történetét. Ekkor szembeesül egymással a két világ, és ekkor kell tisztázni mindazt, ami addig titok volt köztük...

VIDOVSKY GYÖRGY: Vannak osztályok, akiknek még ekkor is nehezen esik le, hogy a lány siket. Van, akiknek ez teljesen világos.

Ruszina Szabolcs *Foto:* Mestyán Marcell

Vannak olyan tanárok, akik felháborítónak tartják, hogy a színház a menekültkérdés kapcsán kvázi állásfoglalásra kényszeríti a gyerekeket. Vannak, akik viszont nagyon szimpatikusnak gondolják, hogy egy embert láthatnak menekültként...

– A két főhős történetét megjelenítő két darab előadására azt a színházi megoldást választottátok, hogy két színházi térben párhuzamosan zajlik a két történet.

VIDOVSKY GYÖRGY: Ez egy színházi kísérlet is volt, mert nem tudtuk előre, hogy azt hogyan lehet megoldani, hogy két előadás másodpercre egyszerre induljon, hogy bizonyos szereplők át tudjanak majd járni egyik történetből a másikba, aztán egy adott ponton teljesen egymásba nyíljon a két történet, és nemcsak a szereplők, hanem a két darab közönsége is találkozzon. Ennek a kettőnek az egyesülése is valami nagyon szép, szinte meseszerű dolog.

– Az nem zavarja a nézőket, hogy csak az egyik történetet, azaz csak a fél előadást látják?

TASNÁDI ISTVÁN: Ez engem zavar. És nem azért, mert sokkal többen látják Viki darabját, hiszen azt játsszák a Kolibri nagytermében, a *Vándort* pedig az előtérben, egy sátorban. Amikor a főpróbahéten volt egy megnézés, akkor egymás után láttuk a két darabot. Akkor azt éreztem, hogy ez így egy kerek színházi előadás, ez az a teljesség, amit minden nézőnek látnia kellene. Ekkor gőzerővel elkezdtem győzködni a színház vezetőit, hogy így játsszuk a *kettős:játékot*. De ők akkor már annyira beleszerettek ebbe a formába, hogy nem szívesen változtattak rajta. Sőt azt mondták, hogy túl sokáig tartana akkor az előadás. De engem kicsit zavar, hogy mindenki csak a fél előadást látja.

VIDOVSKY GYÖRGY: Valóban voltak vitáink, hogy játsszuk-e hagyományos módon két felvonásban az előadást, amikor is a nézők egymás után megnézhetnék mind a két történetet. Most viszont a nézők mesterségesen ketté vannak választva: aki fekete zsetont húz ki a kalapból, az a menekült fiúval megy, aki fehérrel, az a lány történetét követi. Ezáltal az osztályok is szét vannak választva. Én azért hiszek ebben a formában – azzal együtt, hogy valóban mindenki csak a felét látja a történetnek –, mert az előadás után drámafoglalkozást is tartunk, ami pont arról szól, hogy spontán módon beindul a beszélgetés, hisz a véletlenszerűen szétválasztott osztályközösségek kíváncsiak arra, hogy mi történt a másik térben: a lány nézőinek el kell mesélniük a fiú közönségének, hogy ki ez a srác, mi történt vele. És fordítva: a lányt is meg kell ismertetni azokkal, akik eddig a sátorban követték a fiú történetét. Tehát azonnal kialakul egy természetes érdeklődés a másik iránt, ami a beszélgetést sem teszi erőltetetté. Elemi igény az, hogy megtudjunk valamit a másiktól – ennek a formának szerintem ez az értelme. És ez nem afféle marketingfogás, hogy majd máskor is eljőjön a néző, megnézni a történet másik felét.

AZ IFJÚSÁGNAK JÁTSZANI

– Arról még nem kérdeztelek benneteket, hogy munka közben az mennyire van benne az ember agyában – akár íróként, akár rendezőként –, hogy kamaszoknak készít előadást. Vagy ez nem igazán fontos, inkább a történet, a probléma, a megjelenő személyiségek kibontása, a választott forma működtetése az érdekes?

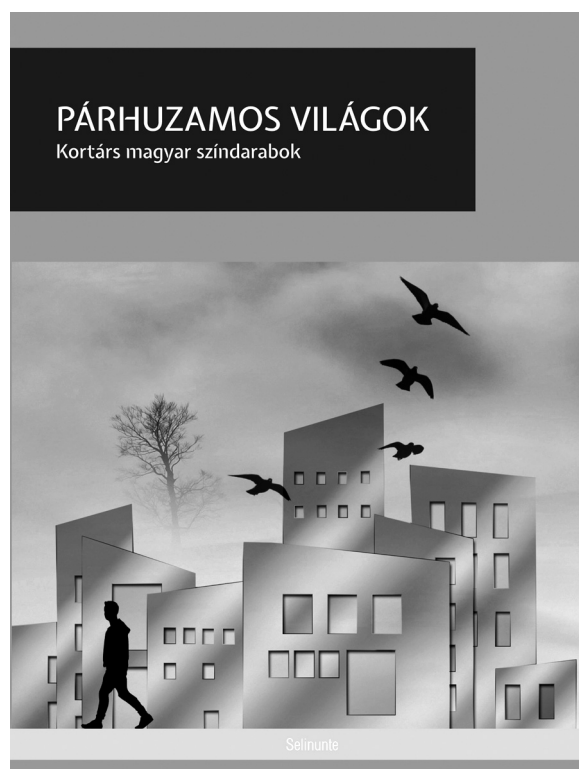
JELI VIKTÓRIA: Muszáj tudatosítani, hogy mi az a célközönség, aki számára az előadás készül. Mert a színpadról egészen másképp kell a különböző korosztályokat megszólítani. A beszélgetés elején kérdezte arról, hogy miképp keres témát egy színház. Szerintem kétféle útja van annak, hogy egy adott korosztály számára (mondjuk kamaszoknak) témát találjunk. Az egyik lehetséges út az, hogy számba vesszük, melyek azok a problémák, amelyekről feltétlenül beszélgetni *kellene* velük. A másik pedig az, hogy feltérképezzük az ő oldalukat, hogy mik azok a kérdések, amelyek leginkább izgatják őket. Ez szerintem sokkal eredményesebb módszer, és sokkal problémaorientáltabb előadás születhet belőle.

Egy kamaszoknak készült előadásban nehéz hiteles hangot megütni. Ez a korosztály nehezebben figyel a felnőttekre. Ha fel szeretnénk kelteni az érdeklődésüket, könnyen beleeshetünk abba a hibába, hogy megpróbálunk úgy beszélni velük, mintha kamaszok lennénk. De ez könnyen hiteltelenné válhat, hiszen mi nem vagyunk már kamaszok. Ehelyett talán célszerűbb arra törekedni, hogy olyan alakokat lásson a kamasz a színpadon, akiknek elhiszi azt, amit mondanak, csinálnak. Hogy olyan problémát mutassunk fel nekik, ami valóban érdekli őket. És ez nemcsak az előadásra, de az írott szövegre is vonatkozik.

VIDOVSKY GYÖRGY: Annyit pontosítanék mindebből, hogy a *kettős-játék* célközönsége a 12 éven felüliek korosztálya. Ez a színház igénye, és mi próbáltunk is ennek megfelelni. Hogy ez mennyire sikerült, ez már nehezebben mérhető. Mindenesetre nálunk is van tesztközönség, beszélgetünk mi is a gyerekekkel, és a feldolgozó drámafoglalkozásokon is nagyon sok visszajelzést kapunk.

Különben azt nagyon nehéz meghatározni, hogy mi is az az ifjúsági színház. És ezt nem lehet leválasztani az egyéb színházi működésről sem. Részben azért sem, mert az alkotók és a színészek is ugyanazok az ifjúsági-, gyerek- és felnőtt előadásokban. Sokan dolgoznak itt is, ott is. És a felnőttek is jönnek ifjúsági előadásokra, nemcsak a pedagógusok, hanem például szülők is. Az valóban fontos, hogy az agyunkban munka közben folyamatosan ébren tartsunk minden olyan tapasztalatot – kinek mennyi van –, ami az adott korosztályhoz kötődik. Ez az első betű leírásától kezdve mindvégig fontos, gyakorlatilag addig, amíg le nem vesszük a műsorról a darabot, hisz a darab tulajdonképpen menet közben is mindig változik. Ez az éber tartott figyelem ott van a színészek

fejében is. A Kolibriben sok olyan színész van, akik nap mint nap találkoznak az ifjúsági közönséggel, és nagyjából meg tudják állapítani, hogy mi működik és mi nem működik, milyen megszólalások hogyan hatnak. Ugyanakkor a Kolibri színészei közül sokan még fiatalok, vagy csak alig idősebbek, mint azok, akiknek játszanak. És közel áll hozzájuk az a problematika, az a történet, amiről a darab szól.

PÁRHUZAMOS VILÁGOK KORTÁRS MAGYAR SZÍNDARABOK

Jeli Viktória–Tasnádi István: kettős-játék
Hajós Zsuzsa–Kárpáti István: Szélben szállók
Gyulay Eszter–Kovács Krisztián–Scherer Péter: A gyáva
Pass Andrea: Újvilág

Az Olvasópróba sorozat második kötete fiatalokról szóló darabokat gyűjtött egybe – nem csak fiataloknak.

Kapható a Színházi Könyvek webáruházban (szinhazikonyvek.hu) és az Írók Boltjában.